C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Hasek_Jaroslav-Dobry_vojak_Svejk_pred_valkou.pdb

PDB Name: Hasek_Jaroslav-Dobry_vojak_Svej
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 16.8.1973
Modification Date: 16.8.1973
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Jaroslav Hašek
Dobrý voják Švejk před válkou
Zajímavé příhody poctivého vojína

I.
Švejk stojí proti Itálii
Švejk šel na vojnu se srdcem veselým. Jednalo se mu o to, aby užil na vojně nějakou legraci, a podařilo se mu uvést v úžas celou posádku v Tridentu i s hlavním velitelem. Švejk byl stále usměvavý, líbezný ve svém chování, a proto snad byl také stále zavřen.
A když vyšel z vězení, s úsměvem odpovídal na všechny otázky, s naprostým klidem opět šel se dát zavřít, spokojen ve svém nitru, že před ním mají strach všichni důstojníci celé posádky v Tridentu. Ne strach pro jeho hrubost, naopak strach z jeho uctivých odpovědí, z jeho uctivého počínání a laskavých přátelských úsměvů, z nichž jim bylo úzko.
Přijde inspekce do světnice, usměvavý Švejk sedí na kavalci a zdvořile zdraví: "Pochválen buď Pán Ježíš Kristus, poslušně prosím."
Důstojník Walk zaskřípal zuby při pohledu na upřímný přátelský úsměv Švejkův a byl by mu s chutí rád opravil na hlavě čepici, aby mu seděla podle předpisu, ale teplý a vřelý pohled Švejkův zdržel ho ode všech projevů.
Do světnice vstoupil major Teller. Důstojník Walk přísně změřil mužstvo stojící u kavalců a řekl: "Vy, Švejk, přineste sem kvér!"
Švejk plní svědomitě rozkaz a přináší místo ručnice tele. Major Teller dívá se vztekle na líbezné nevinné

rysy v tváři Švejkově a spustí: "Vy nevědět, co je to kvér?"
"Poslušně prosím, nevím." Už ho vedou do kanceláře. Přinášejí sem ručnici a strkají mu ji pod nos: "Co je tohle, jak se to jmenuje?" - "Poslušně hlásím, že nevím."
"To je kvér!" - "Poslušně hlásím, že tomu nevěřím." Je zavřen a profous považuje za svou povinnost říci mu, že je osel. Mužstvo jde na těžké cvičení do hor, ale Švejk klidně a usměvavě sedí za mřížemi. Poněvadž s ním nemohli nic pořídit, udělali z něho sluhu jednoročních dobrovolníků, pomáhal při obědě a při večeři v kasině.
Roznesl příbory, jídla, pivo a víno, skromně posadil se u dveří, kouřil cigaretu a občas pronesl: "Poslušně prosím, páni, že pan důstojník Walk je hodný pán, až moc hodný pán," a usměvavě vypouštěl do vzduchu kouř cigarety.
Přišla opět inspekce do kasina a nějaký nový důstojník měl to neštěstí, že otázal se u dveří skromně stojícího Švejka, ku které kumpanii patří.
"Poslušně hlásím, že prosím nevím" - "Himlsakra, který regiment zde leží?" - "Poslušně hlásím, že prosím nevím." - "Člověče, jak se jmenuje město se zdejší posádkou?" - "Poslušně hlásím, že prosím nevím." - "Tak člověče, jak jste se sem dostal?"
S líbezným úsměvem, dívaje se mile a neobyčejně příjemně na důstojníka, pravil Švejk: "Poslušně hlásím, že jsem se narodil, pak jsem chodil do školy. Nato jsem se učil truhlářem a také vyučil, potom mne přivedli do jedné hospody a tam jsem se musel svléknout do naha. Pak pro mne za pár měsíců přišli četníci a odvedli mne do kasáren. V kasárnách mne prohlídli a řekli: ´Člověče, vy jste se opozdil o tři neděle s nastoupením vojenské služby, to vás zavřem.´ Optal jsem se jich proč, když jsem nechtěl jít na vojnu, že ani nevím, co to je voják. Přesto mne zavřeli, pak mne vsadili do vlaku a vozili sem tam, až jsme přišli sem. Nikoho jsem se neptal, co je to za regiment, co za kumpanii, co za město, abych nikoho neurazil, oni a hned při první execírce mne zavřeli, poněvadž jsem si v řadě zapálil cigaretu, ačkoliv nevím proč. Pak mne zavírali, kde jsem se objevil, tu že jsem ztratil bajonet, pak že bych byl málem zastřelil pana obršta na střelnici, až konečně sloužím pánům jednoročním dobrovolníkům."
Dětský, jasný pohled vrhl dobrý voják Švejk na důstojníka, který nevěděl, má-li se smát či zlobit.
Přiblížil se Štědrý večer. Jednoroční dobrovolníci vystrojili si v kasině stromeček a po večeři pan obršt měl dojemnou řeč, že se Kristus narodil, jak všichni vědí, a že má radost z pořádných vojáků a že pořádný voják sám musí mít radost nad sebou...
A tu v tento slavnostní proslov zapadlo vroucí: "Bajó! Už je tomu tak!"
Pronesl to se zářící tváří dobrý voják Švejk, stojící nepozorovaně mezi jednoročními dobrovolníky.
"Sie Einjähriger," zařval pan obršt, "kdopak to vykřikl?" Z řady jednoročních dobrovolníků vystoupil Švejk a zadíval se usměvavě na pana obršta: "Poslušně hlásím, já tady sloužím pánům jednoročním dobrovolníkům a mně se moc líbilo, co ráčili promluvit. Ono jim to šlo tak od srdce!"
Když v Tridentě svolávaly zvony na půlnoční, seděl už dobrý voják Švejk přes hodinu v base. Tentokrát byl zavřen hezky dlouho a pak mu opět opásali bajonet a přidělili ho k oddělení strojních pušek.
Bylo velké cvičení na italských hranicích a dobrý voják Švejk táhl za armádou.
Před výpravou slyšel výklady kadeta: "Myslete si, že Itálie nám vypověděla válku a že táhneme na Taliány."
"Dobře, tedy potáhnem!" zvolal Švejk, začež dostal šest dní.
Po vypršení trestu byl vypraven s třemi jinými vězni a s jedním kaprálem za svým oddělením strojních pušek. Zprvu táhli údolím, pak na koni do hor a tu, jak se dalo čekat, Švejk se ztratil v hustém lese na italských hranicích.
Prodíral se křovinami, marně pátraje po svých druzích, až šťastně v plné zbroji překročil italské hranice.
A tam se dobrý voják Švejk vyznamenal. Oddělení strojních pušek z Milána konalo právě cvičení na rakouských hranicích a jeden mezek se strojní puškou a osmi vojáky dostal se na planinu, po které se pátravě rozhlížel dobrý voják Švejk.
Italští vojáci v bezpečném klidu zalezli do houští a spali, mezek se strojní puškou pásl se vážně a vzdaloval se od svého oddělení, až přišel k místu, kde Švejk díval se s úsměvem na nepřítele.
Dobrý voják Švejk vzal mezka za uzdu a s italskou strojní puškou na italském mezku vrátil se do Rakouska.

Sestupoval z horského úbočí nazpět, odkud přišel, pak se ještě půl dne s mezkem potloukal v nějakém lese, až konečně večer spatřil rakouský tábor.
Stráž ho nechtěla pustit, poněvadž neznal heslo dne, přiběhl důstojník, a tu Švejk s úsměvem postavil se do vojenské pozice a zasalutovav hlásil: "Poslušně hlásím, pane lajtnant, že jsem sebral Taliánům mezka se strojní puškou!"
Pak odvezli dobrého vojáka Švejka do garnizóny, ale my víme, jak vypadá nejnovější model italské strojní pušky.

II.
Dobrý voják Švejk opatřuje mešní víno
Apoštolský polní vikář dr. Koloman Belopotoczky, biskup tricalský, jmenoval vojenským knězem posádky v Tridentě Augustina Kleinschrodta. Mezi obyčejným duchovním, knězem civilistou a duchovním vojenským jest velký rozdíl. V posledním spojeno jest dokonale náboženství s vojákem, dvě naprosto odlišné kasty sestaveny dohromady a rozdíly mezi oběma druhy duchovenstva jsou takové jako mezi nadporučíkem dragounským, který vyučuje ve vojenské akademii jízdě, a mezi majitelem hipodromu.
Vojenský duchovní jest placen státem, jest to vojenský úředník v určité hodnostní třídě, má právo nosit šavli a právo souboje. Duchovní-civilista dostává sice též odměnu od státu, ale musí se snažit i z věřících získat nějaké peníze, aby mohl být pohodlně živ.
Voják nemusí pozdravit obyčejného kněze, ale musí vzdát vojenskému knězi patřičnou úctu, jinak je zavřen. Bůh má tedy zde dvojí zástupce, civilní a vojenské.
Civilní musí se starat o politickou agitaci, vojenští pak zpovídají vojáky a zavírají je, což zajisté vše měl Hospodin již tenkrát v úmyslu, když stvořil tuto hříšnou zemi a když později stvořil i Augustina Kleinschrodta.
Když se tento důstojný pán valil ulicemi Tridentu, vypadal z dálky jako kometa, kterou chce rozhněvaný bůh trestat toto nešťastné město.
Byl strašný ve své velebnosti a šla o něm pověst, že již měl v Uhrách tři souboje, v nichž usekal nosy svým protivníkům z důstojnického kasina, kteří byli příliš vlažní ve víře.
Zmenšiv tak objemově nevěru, byl přesazen do Tridentu v té době, kdy dobrý voják Švejk opustil garnizónní vězení a vrátil se ku své kumpanii, aby pokračoval v hájení vlasti.
Duchovní otec vojenské posádky v Tridentu hledal té doby nového sluhu a šel si jej osobně vybrat mezi mužstvem posádky.
Ký div, že když procházel světnicemi, padl jeho zrak na dobromyslnou tvář vojáka Švejka a že poklepal mu na rameno a řekl: "Půjdeš se mnou!" Dobrý voják Švejk počal se omlouvat, že nic nevyvedl, ale kaprál jej strčil a vedl do kanceláře.
V kanceláři po dlouhém omlouvání vyjádřil se poddůstojník k vojenskému knězi, že dobrý voják Švejk "ist ein Mistvieh", ale důstojný Kleinschrodt ho přerušil: "Ein Mistvieh kann doch gutes Herz haben," k čemuž dobrý voják Švejk pokorně kýval hlavou. Jeho usměvavá tvář s upřímnýma očima kulatila se v koutku a duchovní vojenský pastýř při pohledu na tu dobráckou hlavu nechtěl vidět ani rejstřík trestů dobrého vojáka Švejka.
Od té chvíle nastal pro Švejka blažený život. Pil tajně mešní víno a svému představenému čistil tak hezky koně, že kdysi pochválil ho důstojný kněz Kleinschrodt.
"Poslušně hlásím", ozval se dobrý voják Švejk, "že dělám vše možné, aby byl tak pěknej jako voni."
Pak přišly velké dny vojenského polního tábora u Castel-Nuovo, kdy měla být sloužena polní mše. Augustin Kleinschrodt užíval k církevním účelům jen mešního vína dolnorakouského z Vöslavy. Italského vína nemohl ani cítit, a tak se stalo, když zásoba docházela, že zavolal k sobě dobrého vojáka Švejka a jemu řekl:
"Zítra ráno půjdeš do města pro víno z Dolních Rakous z Vöslavy. V kanceláři dostaneš peníze a přineseš osmilitrový soudek. Vrátit se hned! Tedy pamatuj, z Vöslavy v Dolních Rakousích. Abtreten!"
Dostal druhého dne dvacet korun, aby pak při návratu hlídka nebránila mu vstup do tábora, byl mu vyhotoven průkaz: "V úřední povinnosti pro víno."

Dobrý voják Švejk odešel do města, svědomitě opakoval si přes celé město "Vöslau - Nieder Österreich" a totéž hlásil i na stanici a za tři čtvrti hodiny nato jel spokojeně vlakem do Dolních Rakous.
Toho dne důstojný průběh polní mše rušilo jen trpké italské víno v konvici.
Kvečeru nabýval Augustin Kleinschrodt přesvědčení, že dobrý voják Švejk je holomek, který asi někde pije a zapomíná na své vojenské povinnosti.
Láteření Augustina Kleinschrodta bylo slyšet v celém táboře a neslo se až k alpským velikánům, splývalo do údolí Adiže k Meranu, kudy před několika hodinami s úsměvem spokojenosti a s blahým vědomím řádného plnění povinnosti ujížděl dobrý voják Švejk.
Jel údolím, projížděl tunely a na každé stanici ptal se suše: "Vöslau, Nieder Österreich?"
Konečně dobromyslnou tvář vojáka Švejka uvidělo nádraží ve Vöslavě a dobrý voják Švejk ukázal nějakému muži v úřední čepici vojenský úřední průkaz: "V úřední povinnosti pro víno."
Líbezně se usmívaje tázal se, kde jsou zde kasárna.
Muž s čepicí ptal se ho po maršrútě. Dobrý voják Švejk prohlásil, že neví, co je to maršrúta.
Pak přišli ještě dva mužové s čepicemi a jali se Švejkovi vykládat, že nejbližší kasárna jsou v Korneuburgu.
Dobrý voják Švejk koupil si tedy lístek do Korneuburgu a jel dál.
V Korneuburgu je železniční pluk a v kasárnách se velice divili, když v noci objevil se dobrý voják Švejk ve vratech kasáren a ukazoval vrátní hlídce svůj průkaz: "V úřední povinnosti pro víno."
"Necháme to až na ráno," řekla hlídka, "pan inspekční důstojník právě usnul."
Dobrý voják Švejk lehl si na kavalec s blahým vědomím, že dělá pro stát, co může, a usnul spokojeně.
Ráno vedli ho do kanceláře skladiště. Tam účetnímu poddůstojníkovi ukázal svůj průvodní list: "V úřední povinnosti pro víno", průkaz s razítkem Feldlager - Castel-Nuovo-RGT 102 Bat 3. a podpisem důstojníka ode dne.
Vyjevený poddůstojník vedl ho do plukovní kanceláře, kde byl podroben plukovníkem výslechu.
"Poslušně hlásím," řekl dobrý voják Švejk, "přijel jsem z nařízení důstojného kuráta Augustina Kleinschrodta z Tridentu. Mám přivézt osmilitrový soudek mešního vína z Vöslavy."
Nastala velká porada. Jeho dobromyslná prostá tvář, upřímné vojenské chování a jeho průvodní list: "V úřední povinnosti pro víno" s řádně ověřeným razítkem a podpisem, to vše činilo co nepříznivější dojem a celou záležitost ještě spletitější.
Konala se velká debata a byl vysloven názor, že se asi důstojný kurát Augustin Kleinschrodt zbláznil a že nezbývá nic jiného než poslat dobrého vojáka Švejka maršrútou nazpátek.
Poddůstojník hotovil tedy pro Švejka maršrútu. Byl to hodný člověk a nezáleželo mu na nějakém kilometru. I vypsal mu cestu přes Vídeň, Štýrský Hradec, Záhřeb, Terst, Trident. Cestu mu vypočítal na dva dny. Dali mu do kapsy 1,60 K, poddůstojník mu koupil lístek a kuchař dal mu ze soucitu do náručí tři bochníčky komisárku.
Zatím chodil po ležení u Castel-Nuovo polní kurát Augustin Kleinschrodt, skřípal zuby a neříkal nic než: "Chytit, svázat, zastřelit!"
Dobrého vojáka Švejka vedli v patrnosti jako dezertéra, a jaké bylo překvapení, když čtvrtého dne v noci objevil se u vchodu do polního ležení dobrý voják Švejk a s úsměvem podával hlídce svou maršrútu z Korneuburgu a svůj průkaz z tábora: "V úřední povinnosti pro víno".
Hned se ho chopili a k jeho úžasu dali mu řetízky a vedli do baráku, kde ho zavřeli.
Ráno vedli ho do města do kasáren.
Současně přišel přípis od železničního pluku z Korneuburgu, ve kterém se dotazuje plukovník, proč důstojný kurát Augustin Kleinschrodt poslal do Korneuburgu vojáka Švejka pro mešní víno z Vöslavy.
Konána byla po výslechu vojáka Švejka, který pověděl upřímně s blaženým úsměvem, jak se vše stalo, velká porada a důstojný kurát Augustin Kleinschrodt šel navštívit dobrého vojáka Švejka do vězení.
"Uděláš nejlépe, ty dobytku Švejku, když se dáš superarbitrovat, abychom měli od tebe pokoj."
A tu dobrý voják Švejk řekl, dívaje se upřímně na polního kuráta: "Poslušně hlásím, že budu sloužit císaři pánu až do posledního vzdechu!"

III.

Superarbitrační řízení s dobrým vojákem Švejkem
V každé armádě jsou darebáci, kteří nechtí sloužit. Těm milejší je, když se z nich stanou praobyčejní civilní mameluci. Tito prohnaní chlapíci stěžují si, že mají například srdeční vadu, ačkoliv mají třeba jen zánět slepého střeva, jak se při pitvě dokáže. Takovým a podobným způsobem chtí se zprostit své vojenské povinnosti. Ale běda jim! Je zde ještě superarbitrační řízení, které jim sakramentsky zatne žílu. Chlapík stěžuje si, že je "platfus". Vojenský lékař předepíše mu Glauberovu sůl a klystýr a "platfus neplatfus" běhá, jako by mu hlavu zapálil, a ráno ho zavrou.
Jiný lotr stěžuje si, že má raka v žaludku. Položí ho na operační stůl a řeknou mu: "Při plném vědomí otevřít žaludek." Než to dořeknou, je po rakovině a zázračně uzdravený putuje do basy.
Superarbitrační řízení je dobrodiním pro armádu. Nebýt toho, každý druhý branec by se cítil nemocným a neschopným nosit tele.
Superarbitrace jest slovo původu latinského. Super = nad, arbitrace = zkoumati, pozorovati. Superarbitrace tedy "nadzkoumání".
Dobře to řekl jeden štábní lékař: "Kdykoliv prohlížím maroda, činím tak z přesvědčení, že se nemá mluvit o "superarbitrace, nadzkoumání", nýbrž o ‚superdubitare, nadpochybování`, že takový marod je nade vši pochybnosti zdráv jako ryba. Z toho principu také vycházím. Předpisuji chinin a dietu. Za tři dny proboha prosí, abych je pustil z nemocnice. A když mezitím umře takový simulant, učiní tak naschvál, aby nás dopálil a nemusel si ten podvod odsedět. Tedy ‚superdubitare`, a ne ‚superarbitrace`. Pochybovati o každém do jeho posledního vzdechu."
Když tedy dobrého vojáka Švejka chtěli superarbitrovat, záviděly mu to všechny kumpanie. Vězeňský profous, přinášeje mu oběd do vězení, řekl k němu: "Ty holomku, máš štěstí. Půjdeš z vojny domů, budeš superarbitrovanej jako jedna fiala."
Ale dobrý voják Švejk řekl mu totéž co důstojnému kurátovi Augustinu Kleinschrodtovi: "Poslušně hlásím, že to, prosím, nejde. Jsem zdráv jako ryba a chci sloužit císaři pánu do posledního vzdechu."
S blaženým úsměvem lehl si na kavalec. Profous hlásil toto vyjádření Švejkovo důstojníku ode dne, Müllerovi.
Müller zaskřípal zuby: "Lumpa naučíme," zvolal, "aby si nemyslil, že může zůstat na vojně; musí přinejmenším dostat skvrnitý tyfus, i kdyby se z toho zbláznil."
Mezitím dobrý voják Švejk vykládal zavřenému soudruhu z kumpanie: "Já budu sloužit císaři pánu do posledního vzdechu. Když už jsem zde, tak zde zůstanu. Když jsem voják, tak musím sloužit císaři pánu a nikdo mne nesmí z vojny vyhnat, ani kdyby přišel pan jenerál a kopnut mne do zadnice a vyhodil z kasáren. Vrátil bych se k němu a řekl: ‚Poslušně hlásím, pane jenerál, že chci sloužit císaři pánu do posledního vzdechu a že se vracím ke kumpanii.` A kdyby mne nechtěli tady, dám se k mariné, abych aspoň na moři sloužil císaři pánu. A kdyby ani tam mne nechtěli a pan admirál i tam mne kop do zadnice, budu císaři pánu sloužit ve vzduchu."
V celých kasárnách panovalo však upřímné mínění, že dobrého vojáka Švejka vyženou z vojny! Dne 3. června přišli pro něho s nosítky do vězení, po zuřivém odporu přivázali jej řemenem k nosítkám a odnesli do garnizónní nemocnice. Kudy ho nesli, ozývalo se z nosítek jeho vlastenecké heslo: "Vojáci, nedejte mne, já chci dál sloužit císaři pánu!"
Dali ho na oddělení pro těžce nemocné a štábní lékař Jansa ho zběžně prohlédl: "Máš zvětšená játra a ztučnění srdce, Švejku. Tos to dopracoval, musíme tě pustit z vojny."
"Poslušně prosím," ozval se Švejk, "že jsem zdráv jako ryba. Co by si, poslušně hlásím, beze mne armáda počala! Poslušně prosím, že chci ke kumpanii a že budu dál sloužit císaři pánu věrně a poctivě, jak se na pořádného vojáka sluší a patří." Předepsali mu klystýr, a když mu jej dával saniťák Rusín Bočkovskij, tu dobrý voják Švejk v této choulostivé situaci řekl důstojně: "Bratře, nešetři mne, když jsem se nebál Taliánů, nebojím se ani tvého klystýru.
Voják se nesmí bát ničeho a musí sloužit, to si pamatuj!"
Potom ho odvedli ven a na záchodě ho hlídal voják s nabitou ručnicí.
Nato uložili jej zase na postel a ošetřovatel Bočkovskij chodil kolem něho a vzdychal:
"Pšakrew, máš rodiče?"
"Mám."

"Odtud asi nevyjdeš, ty simulante." Dobrý voják Švejk dal mu pohlavek.
"Já simulant? Já jsem úplně zdráv a chci sloužit císaři pánu do posledního vzdechu."
Dali ho do ledu. Tři dny byl zabalen v ledových obkladcích, a když přišel štábní lékař a řekl k němu: "Nu, Švejku, půjdeš přece jen z vojny domů," prohlásil Švejk: "Poslušně prosím, pane štábarct, že jsem pořád zdráv a že chci sloužit dál."
Dali ho poznovu do ledu a za dva dny měla se sejít superarbitrační komise, která by jej zprostila navždy vojenské povinnosti.
Den před sejitím komise, když už byl napsán jeho propouštěcí list, dobrý voják Švejk dezertoval však z kasáren.
Aby mohl dál sloužit císaři pánu, musel utéci. Čtrnáct dní nebylo po něm ani slechu.
Jaké bylo však překvapení všech, když po čtrnácti dnech v noci objevil se dobrý voják Švejk u vrat kasáren a hlásil tam hlídce se svým poctivým úsměvem na kulaté spokojené tváři: "Poslušně hlásím, že se jdu dát zavřít, poněvadž jsem dezentýroval, abych mohl dál sloužit císaři pánu až do posledního vzdechu."
Přání jeho se vyplnilo. Dostal půl roku, a když chtěl dál sloužit, přesadili ho do arzenálu, aby nabíjel střelnou bavlnou torpéda.

IV.
Dobrý voják Švejk učí se zacházet se střelnou bavlnou
A bylo to, jak mu řekl důstojný kurát: "Švejku, ty holomku, když chceš sloužit, tak budeš sloužit mezi střelnou bavlnou. Snad ti to tam půjde k duhu." Tak dobrý voják Švejk učil se v arzenále zacházet se střelnou bavlnou. Nabíjel jí torpéda. Tato služba není pro legraci, poněvadž jste stále jednou nohou ve vzduchu a druhou v hrobě.
Dobrý voják Švejk se však nebál. Žil mezi dynamitem, ekrazitem a střelnou bavlnou spokojeně jako čestný voják a z baráku, kde nabíjel torpéda tou strašnou třaskavinou, ozýval se jeho zpěv:
"Pimonte, Pimonte, co jsi ty za pána, že za tebou padla ta majlandská brána, hop, hop, hop. Ta majlandská brána a ty čtyři mosty, vystav si, Pimonte, silnější forposty, hop, hop, hop! Já jsem vám postavil regiment hulánů, vy jste ho zahnali za majlandskou bránu, hop, hop, hop."
Po té krásné písni, která činila z dobrého vojáka Švejka lva, přicházely na řadu jiné dojímavé písně o knedlíkách jako hlava velikých, které polykal dobrý voják Švejk s nevylíčitelnou rozkoší.
A tak žil spokojeně mezi střelnou bavlnou, sám a sám v jednom z arzenálních baráků.
A tu jednoho dne přišla inspekce, která chodí od jednoho baráku k druhému a prohlíží, zdali je vše v pořádku.
Když přišli až do baráku, kde dobrý voják Švejk učil se zacházet se střelnou bavlnou, tu uviděli dle oblaků tabákového dýmu, který se řinul z dýmky, že dobrý voják Švejk je neohrožený vojín.
Švejk, vida vojenské pány, vstal a dle předpisu vyňal dýmku z úst a položil ji na nejkratší vzdálenost od sebe, aby k ní měl nejblíž, a to do otevřeného ocelového sudu se střelnou bavlnou. Přitom pronesl, salutuje:
"Poslušně hlásím, že není nic nového a že je vše v pořádku."
Jsou okamžiky v lidském životě, kdy duchapřítomnost hraje velkou roli.
Nejchytřejší z celé společnosti byl pan obršt. Ze střelné bavlny vystupovaly kroužky tabákového dýmu a tu řekl: "Švejku, kuřte dál!"
To bylo moudré slovo, poněvadž jest rozhodně lepší, když je zapálená dýmka v ústech než ve střelné bavlně. Švejk zasalutoval a pravil: "Poslušně hlásím, že budu kouřit."
Byl to poslušný voják.
"A teď, Švejku, pojďte na strážnici!"
"Poslušně hlásím, že nemůžu, poněvadž musím zde podle předpisu být až do šesti hodin, kdy mne přijdou vystřídat. U střelné bavlny musí být pořád někdo, aby se nestalo žádné neštěstí!"
Inspekce zmizela. Klusala na strážnici, kde poručila, aby pro Švejka šla patrola.
Patrola šla nerada, ale přece šla.
Když přišli před barák, kde sloužil se zapálenou dýmkou dobrý voják Švejk uprostřed střelné bavlny

císaři pánu, zvolal desátník: "Holomku Švejku, vyhoď dýmku oknem a vyjdi ven."
"Ani mne nenapadne, pan obršt poručil, abych kouřil dál, tak já musím kouřit až do roztrhání těla."
"Vylez ven, dobytku!"
"A nevylezu, poslušně prosím. Jsou teprve čtyři hodiny a můžete mne ´ablesovat´ až v šest. Do šesti musím být u střelné bavlny, aby se nestalo nějaké neštěstí. Já jsem na to opatrn-."
To "ý" nedořekl. Snad jste četli o tom velkém neštěstí v arzenále, které bylo národním smutkem Rakouska.
Barák za barákem vyletěl, až vyletěl celý arzenál za tři čtvrti vteřiny.
Začlo to v baráku, kde dobrý voják Švejk učil se zacházet se střelnou bavlnou, a jako mohyla nad tím místem se nakupila prkna, latě a železné konstrukce, které sem přiletěly ze všech stran, aby vzdaly poslední úctu statečnému Švejkovi, který se nebál střelné bavlny.
Tři dny pracovali zákopníci na zříceninách a dávali dohromady hlavy, dříky, ruce a nohy, aby milý pánbůh o posledním soudě snáze poznal různé šarže a dle toho je také odměnil.
Byly to pravé hlavolamy. Tři dny odklízeli prkna, železné konstrukce i z mohyly Švejkovy a třetího dne v noci uslyšeli, když prodírali se dovnitř do té spousty, příjemný hlas: "Ta majlandská brána a ty čtyři mosty, vystav si, Pimonte, silnější forposty, hop, hop, hop." Při záři pochodní prokopávali se za hlasem: "Já jsem vám postavil regiment hulánů, vy jste ho zahnali za majlandskou bránu, hop, hop, hop."
A v záři pochodní spatřili jakousi jeskyni, sestavenou ze železné konstrukce a nakupených prken, a v koutku uzřeli dobrého vojáka Švejka, který odkládaje dýmku, zasalutoval a řekl: "Poslušně hlásím, že není nic nového a že je vše v pořádku."
Vyvedli ho ven z toho zříceného pekla a dobrý voják Švejk, když se ocitl před důstojníkem, pravil podruhé: "Poslušně prosím, že je vše v pořádku a že prosím, aby mne vystřídali, poněvadž jest šest hodin dávno pryč, a prosím také o minážgeld za tu dobu, co to na mne spadlo."
Statečný voják byl jediný, který z celého arzenálu přežil tuto katastrofu.
Na jeho počest byla večer uspořádána v městě vojenskými kruhy malá slavnost v důstojnickém kasině.
Obklopen důstojníky, pil dobrý voják Švejk jako duha a jeho dobrý kulatý obličej zářil radostí.
Druhého dne obdržel minážgeld za tři dny, jako by byl ve válce, a za tři neděle byl jmenován kaprálem u své kumpanie a dostal velkou válečnou medaili.
Když ozdoben jí a hvězdičkami vstupoval do svých kasáren v Tridentu, setkal se s důstojníkem Knoblochem, který se zachvěl, když spatřil tu obávanou dobráckou tvář dobrého vojáka Švejka. "Tys to, lumpe, vyved!" řekl k němu.
Usměvavě pronesl na to Švejk: "Poslušně hlásím, že jsem se naučil zacházet se střelnou bavlnou."
A s myslí povznešenou vstoupil na dvůr, aby vyhledal svou kumpanii.
Toho dne četl důstojník ode dne mužstvu zprávu z ministerstva vojenství o zřízení oddělení aeroplánů v armádě s výzvou, aby se přihlásil, kdo chce.
Vystoupil tu dobrý voják Švejk, a hláse se důstojníkovi, pravil: "Poslušně prosím, že už jsem byl ve vzduchu a že to znám a že chci i ve vzduchu sloužit císaři pánu."
A tak za týden putoval dobrý voják Švejk ku vzduchoplaveckému oddělení, kdež si počínal neméně rozšafně než v arzenále, jak uvidíte dále.

V.
Dobrý voják Švejk působí u aeroplánů

Rakousko má tři řiditelné vzducholodě, osmnáct vzducholodí, které se řídit nedají, a pět aeroplánů. To jest moc Rakouska ve vzduchu. Dobrého vojáka Švejka dali k oddělení aeroplánů, aby sloužil ku cti a ozdobě tohoto nového oddílu vojenského. Zprvu vytahoval na vojenském letišti aeroplány z hangáru a čistil kovové součástky terpentýnem a vídeňským vápnem.
Sloužil tedy u aeroplánu od piky. A jako důstojnému kurátovi v Tridentu čistil pečlivě koně, tak zde pracoval s chutí na aeroplánech, kartáčoval plochy, jako by hřebelcoval koně, a v hodnosti desátníka vodil hlídky hlídat hangáry, které poučoval: "Lítat se musí, a proto, kdo by chtěl ukrást aeroplán, každého zastřelte."
Asi za čtrnáct dní dělal cestujícího. To jest asi velmi nebezpečné povýšení.

Zatěžoval aeroplán a lítal s důstojníky. Dobrý voják Švejk se však nebál. S úsměvem vyletěl do vzduchu a pokorně a uctivě díval se na důstojníka řídícího letadlo a salutoval, když viděl před sebou vyšší šarže, pohybující se pomalu po letišti.
A když někde spadli a rozbili aeroplán, tu první vždy z trosek vylezl dobrý voják Švejk, a pomáhaje důstojníkovi na nohy, hlásil: "Poslušně hlásím, že jsme spadli a že jsme živi a zdrávi."
Byl to příjemný společník. Jednoho dne vyletěl s důstojníkem Herzigem, a když se octli ve výšce 826 metrů, přestal motor fungovat.
"Poslušně hlásím, že nám došel benzín," ozval se vzadu za důstojníkem příjemný hlas Švejkův, "já, poslušně prosím, zapomněl dolejt nádržku." A za chvíli nato: "Poslušně hlásím, že padáme do Dunaje." A když vynořily se za chvíli jejich hlavy z rozčeřených, zelenavých vod Dunaje, řekl dobrý voják Švejk, plavaje za důstojníkem ke břehu: "Poslušně hlásím, že jsme dnes udělali výškový rekord."
Bylo před velkými slavnostními vzlety vojenskými na letišti u Vídeňského Nového Města. Prohlíželi aeroplány, zkoušeli motory a konali poslední přípravné práce ku vzletu.
Poručík Herzig hodlal vzlétnout se Švejkem na Wrightově dvojplošníku, ku kterému byl přimontován přístroj Morrissonův, pomocí kterého lze vzletět bez rozjezdu.
Byli zde vojenští zástupci cizích mocností.
O Herzigův aeroplán velice se zajímal rumunský major Gregorescu, který posadil se dovnitř a prohlížel páky a kormidla.
Dobrý voják Švejk na rozkaz poručíkův spustil motor, vrtule se otáčela, Švejk s velikým zájmem upravoval, sedě vedle zvědavého rumunského majora, drátěné lano spojující výškové zadní kormidlo a počínal si tak rozšafně, že shodil majorovi z hlavy čepici.
Poručík Herzig se dopálil. "Švejku, vy osle jeden, leťte ke všem čertům."
"Zum Befehl, Herr Leutnant," zvolal Švejk, chopil se výškového kormidla a páky přístroje Morrissonova a aeroplán vznesl se od země s daleko slyšitelnými, pravidelnými výbuchy výborného motoru.
20, 100, 300, 450 metrů ve výšce směrem k jihozápadu, k bílým Alpám, rychlostí 150 km za hodinu.
Ubohý rumunský major vzpamatoval se nad nějakým ledovcem, nad kterým letěli ve výšce takové, že mohl jasně pod sebou rozeznávat přírodní krásy, sněžná pole, propasti zírající přísně a hrozivě na něho.
"Co se to děje?" pravil, koktaje strachy.
"Letíme dle rozkazu, poslušně prosím," odpověděl uctivě dobrý voják Švejk, "pan poručík rozkázal: Leťte ke všem čertům; tak letíme, poslušně prosím."
"A kde, kde se spustíme?" tázal se drkotaje zuby zvědavý rumunský major Gregorescu. "Poslušně prosím, že nevím, kde spadnem. Letím podle rozkazu a dovedu jen nahoru, dolů neumím, my jsme to nikdy nepotřebovali s panem poručíkem. Když jsme byli ve výšce, tak jsme spadli sami od sebe."
Přístroj ukazující výšku udával 1860 metrů. Major křečovitě se držel tyčí a křičel rumunsky: "Deu, deu, bože, bože," a dobrý voják Švejk, pracuje obratně s kormidlem, zpíval nad Alpami, přes které letěli: "Ten prstýnek, cos mi dala, ten já nosit nebudu, prachsakra, pročpak ne, až já přijdu k svému regimentu, do kvéru ho nabiju."
Major se hlasitě modlil rumunsky a klel strašlivě, kdežto čistým mrazivým vzduchem ozýval se dále jasný hlas dobrého vojáka Švejka: "Ten šáteček, cos mi dala, ten já nosit nebudu, prachsakra, pročpak ne, až já přijdu k svému regimentu, kvér s ním putovat budu, prachsakra, pročpak ne."
Pod nimi se křižovaly blesky a zuřila bouře.
S vytřeštěnýma očima díval se major před sebe a sípavým hlasem se tázal: "Kdypak to skončí?"
"Rozhodopádně," odpověděl usměvavě dobrý voják Švejk, "alespoň my jsme vždycky s panem poručíkem někam spadli."
Byli někde nad Švýcary a letěli k jihu. "Jen strpení, poslušně prosím," pronesl dobrý voják Švejk, "až nám dojde benzín, tak musíme spadnout."
"Kde to jsme?"
"Nad nějakou vodou, poslušně prosím, moc vody je to, asi spadnem do moře."
Major Gregorescu omdlel a zaklínoval své tlusté břicho do tyčí, takže pevně vězel v kovové konstrukci.
A nad Středozemním mořem zpíval si dobrý voják Švejk: "Kdo chce býti veliký, musí jísti knedlíky, ajn, cvaj, na vojně ho nezabijou, ajn, cvaj, poněvadž jed knedlíky, ty vojanský knedlíky jako hlavy veliký,

ajn, cvaj ."
A dál si zpíval dobrý voják Švejk nad těmi obrovskými plochami moře ve výši jednoho tisíce metrů: "Mašíruje Grenewil Prašnou bránou na špacír..."
Mořský vzduch probudil majora ze mdloby. Podíval se do té příšerné hloubky, a zpozorovav moře, zvolal: "Diu, diu," a omdlel poznovu.
Letěli nocí a letěli pořád. Najednou dobrý voják Švejk zatřásl majorem a řekl dobrácky: "Poslušně hlásím, že letíme dolů, ale nějak volně."
Klouzavým letem snesl se aeroplán, kterému došel benzín, do palmového háje u Tripolisu v Africe.
A dobrý voják Švejk, pomáhaje majorovi z aeroplánu, zasalutoval a řekl: "Poslušně hlásím, že je vše v pořádku."
Byl to světový rekord, jenž dokázal dobrý voják Švejk, který přeletěl Alpy, jižní Evropu, Středozemní moře a snesl se v Africe.
Major, vida kolem sebe palmy, dal Švejkovi dva pohlavky, které přijal dobrý voják Švejk s úsměvem, neboť konal jen svou povinnost, když mu řekl poručík Herzig: "Leťte ke všem čertům."
Co se stalo dál, o tom těžko povídat, poněvadž bylo by snad velice nepříjemné pro ministerstvo vojenství, které jistě zapře, že by nyní u Tripolisu spadl rakouský aeroplán, neboť tím octli bychom se před velkou mezinárodní zápletkou.

* * *

- 12 -